

Wessely Gábor

Magyar fanyar 3.

Válogatott glosszák, 2013–2022-ig

Egyszínű füzetek

25.

türkizkék

2023

Wessely Gábor: Magyar fanyar 3.

Borító: Weisz Tibor

Borítókép: Koszorú Csaba

Korrektor: Máté Réka

Illusztráció: Szatmári Juhos László

Sokszorosítás: ALTO Nyomda

©Wessely Gábor, 2023

ISBN 978-615-81580-5-3

Támogatók

Kólya József (TAM-BAU Kft.)

Módos Ernő (MÓDBOR Kft.)

Szente Károly (Meridián Kft.)

Werner Jenő (EURO Fuvar Bt.)

*Köszönet azoknak is, akik előfizetőként támogatták
a kötet megjelenését.*

Az írott szó csak azokra hathat, akik olvasnak.

Előszó

Vannak, akik maguk kúrhatják el az életüket, s vannak, akikét mások kúrják el. Ez a földi lét egyik jellegzetessége. A másik meg az, hogy mindig akadnak olyan lelkes bohócok, akik jó kedvre akarják deríteni a lelketlen kis- és nagymbereket – a kúrókat és a kúrottakat –, akár a saját nyomorúságuk kiteregetése árán is. Ezek közé tartozom.

Glosszáim egy nem túl izgalmas történelmi kor, nem túl izgalmas emberiről és élethelyzeteiről szólnak. A koronavírus-járvány és az ukrajnai háború hozott némi nem kívánt pezsgést a hétköznapiakba, de összességében egy a cél a 21. század hajnalán: a gazdagodás. Hogy hogyan jutunk a jövedelmekhez és termékekhez, közönséges bolti lopással, kamionról „leesett” cikkekért lehajolva, vagy „jogszerű” közpénzcsapolással, egyre megy. Szerezz!

Tíz esztendő szösszenetei olvashatók az itt következő lapokon. Az egyes években közreadott irományaim mennyisége eltérő. Abból adódóan, hogy újságírásból éltem-e akkoriban, több lapnak is dolgozva, vagy visszamentem földmérőnek – ami meg-megesett velem, ha tele voltam a magyar sajtóval –, s csak mellékesen írogattam ide-oda.

Sajtószabadság ebben az időszakban nem létezett. A társadalom, az újságíró-társadalom is kettészakadt. Lehetett lövöldözni balról jobbra, vagy jobbról balra, a

középutas véleménynyilvánítás megjelentethetetlen volt. A megyei újságok tartalomszolgáltatását a 2010 óta hatalmon lévő, keresztény-nemzeti kormány irányította. (Gyakran túltolva a biciklit. Mondom ezt, mint keresztény ember.) Anyalapom a Tolnai Népújság volt. Egy, a sok közmédiának titulált pártszócső közül. Ebből adódóan, az eleve öncenzúrával írott cikkeim esetenként további „szépítgetésen” estek át, vagy meg sem jelentek. Itt most a kipöckölteket is közreadom. És azokat is, amelyek – nagyritkán – máshol láttak napvilágot: A Hetedik, Csendes Sakál, Holdkatlan, Magyar Narancs, Szekszárdi Vasárnap, Tolnai Extra. Amelyeken érződik a szabadság mámorító illata.

Az újságcikkek nem írói remekművek. A hétköznapi emberek tájékoztatására és szórakoztatására szolgálnak. Persze egy bizonyos nívót garantálva. Nehéz a jelenről írni, a jelenben, a jövőnek. De tollforgatói kötelességünk, hogy megkíséreljük! Ki hagyjon hátra, ki adjon jeleket a máról a holnapnak, hanem mi, akik benne élünk?

***Wessely Gábor
jeladó***

2013

Fűnyírók demokrácia

Eltelt több mint két évtized a demokráciából, az életünkéből, s nagyjából ugyanott tartunk, ahol kezdtük: egy jól működő nemzetállamot kéne létrehoznunk, immár az Európai Unióban. Apáinknak még Trabantjuk volt és másfélszobás tanácsi bérlakásuk, mi már Suzukira váltottunk, és saját tulajdonú ingatlannal rendelkezünk; kétszobással. Nem tekinthető nagy ugrásnak, két évtized alatt, Európa közepén, a 21. században.

Nem voltak kisvállalkozások, egyesületek, most vannak. Vegetálnak. Nem volt szabad a mozgás, a külföldre utazás, most mindenre van lehetőség, csak fix munkából való, biztos megélhetésre nincs. Sokan odaadnák a világútlevelüket egy tuti munkahelyért, egy kényelmes, nyugdíjas állásért.

Az elmúlt két évtizedben nagyjából arról szólt a magyar élet, hogy a parlagon hagyott földön időnként megjelent az új, s a még újabb gazda a fűnyíróval. És azt mondta, hogy itt virágoskert lesz.

Egy tízmilliós országban nem volna nehéz megteremteni az együtt-haladást, ám, ha olyan emberek kerülnek hatalomra, akiknek nem ez a törekvésük, hanem az egyéni tündöklés meg a másokból-élés, akkor a jóra való szándék csak mosolyt kelt. Pedig az egymásrautaltságunk tagadhatatlan, az összefogás fontossága szintúgy. Garai Gábor erről írt az Artisták című versében, Pilinszky János erről beszélt a portréfilmjében, és Göncz Árpád is az egyik szilveszteri üzenetében. Erről szólnak Presser Gábor és

Zorán dalai. Menthethetlenül együvé tartozik mindenki. Az is, aki lop, és az is, akit meglopnak – egy alkalommal, vagy egy életen át.

Elmúlt több mint két évtized a demokráciából, az életünkéből. Kis magyar botránykrónika: Dunagate ügy, olajszőkítés, Tocsik-ügy, Postabank-ügy, whiskys rabló, öszödi beszéd, Zuschlag-ügy, BKV-ügy. Eladósodott családok, városok, ország. Mikor sikerül magunkat felverekedni legalább arra a szintre, ahonnan elindultunk?

Átárazott lányok

Átárazott portékák a boltokban. A Savanyú Cukorka nevű terméken, a legfelső árcímkén már 169 forint szerepel. A zacskóban 70 gramm van. Régen ez volt a legolcsóbb édesség. Tíz dekát adtak belőle két forintért. Mekkora emelkedett az elmúlt 20-25 évben – az életszínvonal!

Átárazott emberek a közéletben. Csacsiság lenne azt hinni, hogy máról holnapra eltűnik a hivatali korrupció. J-nek Pécsen volt egy ügye. J. általában „ügyes”. Függetlenül az ország éppen aktuális társadalmi berendezkedésétől vagy a hatalomgyakorlók hovatartozásától. Azt mondja, ezt az engedélyeztetést most másfélmillióból tudta csak lerendezni. Korábban feléből összehozta a hasonló mutatványt, hisz mindenkit ismer. De most nagyobb a kockázat, nagyobb a lebukástól való félelem, tehát drágább a pecsét.

Átárazott lányok az utak mentén. Úgy alakult a sorsunk, hogy vasárnap délután egy út menti csehóban ültünk D-vel, és árpalét fogyasztottunk. A közelben lányok dolgoztak. Általában kamionosoknak szolgáltattak és sötét

színű terepjárókkal érkező, dolgos fiatalembereknek. Egy fuvar 15-20 perc, ellenőrizetlen pénzmozgással, áfás számla nélkül. Néha elcsíptünk egy-egy hangfoszlányt az alkuból. Amikor öt évvel ezelőtt ugyanitt ültünk – ugyanígy, érettségi találkozó után – még 5-10 ezret kértek ugyanezek az ajkak. Most 10-15 ezerre módosult a tarifa, az igénybe vett szolgáltatás jellegétől függően. Matekoztunk D-vel, hogy hány fuvarra lenne elég a havi fizetésünk. Úgy számoltuk, hogy nyomott áron, talán tízre. Mindeközben lekanyarodott a rejtékadó földútra egy rozoga Zaporozsec. Erre D. felkapta a fejét. Öregúr vezette az öreg kocsit, furcsállottam én is, de a barátom egyenesen dühöngött. Kiderült, hogy a nagybátyja az illető, aki ilyenkor – állítólag – a templomi kórusba jár próbálni. Most mást próbált. Csitítgattam D-t, de őt nem a dolog erkölcsi része izgatta, hanem az anyagi. Az öreg tőle szokott kölcsön kérni pénzt, orvosságra...

Adatokat elemezgetve

Engem mindig lenyűgöz, ha valaki pénzt keres olyasmivel, amit bárki más elvégez, ingyen. Ilyen „meló” például a választási eredmények boncolgatása. Amikor már összeszámolták a voksokat, s matematikailag teljesen tiszta a kép, az elemzők beülnek egy tévéstúdióba, és különféle fejtegetésekbe kezdenek. A konkrét, önmagukért beszélő számokból képlékeny, bizonygatásra szoruló következtetéseket vonnak le. Hogy legyen miről vitatkozni.

Persze vannak tényként közölt, mégis vitatható állítások. Az egyik reklámban például azt közli a narrátor, hogy egy

bizonyos gyógyszer szedésével elkerülhető a porckopás miatti térdműtét. Mégpedig az esetek 57 százalékában. Vajon milyen kísérlet sor vezethetett ehhez az eredményhez? Nem azt mondja, hogy becslések szerint a műtétek több mint fele megúszható, hanem egy konkrét számot közöl. Ami, ha becsületes a termékgyártó – és miért ne lenne az – csak úgy jöhetett ki, hogy száz térdízületessel három évig szedette, százzal meg nem szedette a pirulát. Így történt?

Egy másik gyanús adat szerint a NASA eddig a 95 százalékát megtalálta azoknak a Földhöz közeli aszteroidáknak, amelyek egy kilométernyi, vagy nagyobb átmérővel rendelkeznek. Honnan tudhatják, hogy még az 5 százalék hiányzik, és nem 10, 50 vagy 80? Lehet, hogy a NASA valamelyik alkalmazottja annyira intelligens, hogy már azokat az aszteroidákat is összeszámolta, amelyeket még nem találtak meg?

Átmeneti igazságvágy

Az előtte járókra mindenki figyel. A gimiben is, a parlamentben is. Az öt követőkre már nem annyira. De ha valaki a csúcsra jut, úgy illik, hogy a mögötte állókkal kezdjen törődni. Szolgálja azokat – becsülettel, tisztességgel, szívvel – akik felemelték, akiket vezet. Hamvas Béla több helyen is ír arról, hogy egy országban talán nincs is annál fontosabb dolog, mint hogy milyen értékrendet követ a király. Mert példát mutat a népnek. Ha akar, ha nem.

„Látta, miként züllik egyre mélyebbre a parlament, hogyan válik az önző törtetők arénájává. Nagyszabású

közéleti szélhámosságokkal fonódott össze a parlamenti képviselők neve, az aki bírja, marja dzsungeltörvénye uralkodott. A politikusi pálya egy neme lett az üzleti vállalkozásnak. Mesterség, amelyet a gátlástalanok igen könnyen megtanulhattak.”

Táncsics Mihály életrajzában olvashatók ezek a sorok, amelyek a kiegyezés utáni, 1870-es évek közállapotait jellemzik. A történelemkönyvek nem rögzítik az ilyen „mellékkörülményeket”, a korabeli sajtóból viszont élethű kép nyerhető. Táncsics saját lapot is indított, amelyet a cenzúra eltörlése után a finanszírozási gondok tépáztak meg.

Életrajzírója arról is beszámol, hogy 1848 hőse kiábrándult és felhagyott a képviselősködéssel. Megbuktatták a pénzük, a pálinkájuk és korteseik segítségével azok, akiket nyílt szókimondása akadályozott a szabad rablásban.

Az olvasó, akkor is, ha minden ártó szándéktól mentes, párhuzamot von a mai és a régi idők „focija” között. És megkérdezi: tulajdonképpen mi változott az eltelt másfél évszázad alatt?

Táncsicsot a sajtószabadság mellett kardoskodó, Lipcsében kiadott könyve miatt börtönözték be 1847-ben. A forradalmi ifjúság szabadította ki 1848 március 15-én. Vannak ilyen igazságóhajtó fellángolások a magyarság történetében...

Hiteles ember kell, nem hitel!

A nagy, mondvacsinált csendben született meg az üvöltés. A beat-nemzedék lázadása. Az ifjúság nem volt hajlandó

a hidegháború süvítő szelét, enyhe fuvallatnak titulálni. Túlkiabálta azt.

Ma a mondva csinált nagy csinnadratta és sikerpropaganda sokunkat ösztönöz hallgatásra. De előbb-utóbb megszólalunk. Nem üvöltve, pusztán csak pusztába kiáltva. Az őszinte szó erejével. És a tévelygők, a sehova sem tartozó tömegemberek ránk figyelnek, hozzánk csatlakoznak. Mert köztük élünk, nem felettük. Az együttthaladás reményét, lehetőségét kínáljuk nekik. Nem kiváltságokat. Meg kell értenünk és értetnünk végre, hogy másokat felemelve emelkedhetünk csak fel. Mások leversenyzése, leigázása kétes értékű gyönyör. Moldova György írja: Az orális szex sok öröm forrása lehet, de nem közömbös, hogy a nemi szerv melyik végén helyezkedik el az ember.

Évezredek óta ugyanaz a nóta. A tündökölni vágyók megszerzik a hatalmat, és a bölcsek, próféták, tudósok, filozófusok, költők hiába intik őket, vagdalkoznak, diadalmaskodnak, világot hódítanak, mígnem porrá lesznek. Láttam a kórházban meghalt anyámat: meztelenül feküdt a tolókocsin egy lepedővel letakarva. Semmit se vihetünk magunkkal. Az érdemérmeinket sem. Akkor sem, ha velünk temetik el őket.

Jó a békesség. Persze nem jámbor pupákokra van szükség, akik mások összeférhetetlen békétlenkedését szó nélkül hagyják! Olykor még Jézus is beszólt a farizeusoknak. Különben honnan tudnák a talpnyalókkal körbevett despoták, hogy ők nem az élet császárai, hanem a halál szolgálói?

A mai, hitelekre „alapozott” társadalmaknak alighanem befellegzett. Merre tovább emberiség? Kéne már egy szerény, hiteles vezér...

Bezár a pénztár

Egy norvég útikönyvben olvasható: „Mire büszkék a helgelendiak? A jelképes falloszra, Donna szigetén.”.

Szerintem nem kell ahhoz Skandináviába utazni, hogy olyan emberekkel találkozzunk, akik büszkék a jelképes falloszra.

De van, amiért érdemes odautazni. Például az utazásért. A norvég vasút kiváló. A vonatok kényelmesek, pontosan járnak, és egymást érik a fejlesztések.

Nálunk, a Dél-Dunántúlon, a szárnyvonalakon való járatcsökkentések, a késések minimalizálása, továbbá a MÁV-os és volános menetrendek összehangolása van napirenden.

Mindez akkor jutott eszembe, amikor – karácsony körül – megláttam egy kiírást a tolnai vasútállomáson: a jegykiadás december 28-tól megszűnik.

A 4,5 milliós Norvégiában, egy, a tolnaihoz hasonló kisvárosi állomás úgy néz ki, hogy az utasokat – az információn és a jegykiadáson kívül –, különböző szolgáltatások is várják: büfé, újságos, édességárus stb. És van rá igény.

Bármilyen furcsán hangzik, a különbözőség oka nem gazdasági természetű elsősorban, hanem környezetvédelmi jellegű. A norvégok a kevesebb káros anyagot kibocsátó vonatokat hajlandók előnyben részesíteni az autókkal szemben.

Mi még nem tartunk itt. Nálunk mélyreható változásokra van még szükség – a menetrendben.

2014

Papírhegyek keletkeznek

Az egyik barátom szoftverfejlesztő. Most olyan programon dolgozik, amelyik az intézmények, cégek belső szabályzatainak összeállítására képes. Beadagolják az alapinformációkat, a neveket, titulusokat, követelményeket, elképzeléseket, határidőket, a figyelembe veendő jogszabályokat, és már kész is az SZMSZ vagy más előírás. Mint a lego. Lelketlen, sablonos, szögletes az egész, de nem kell sokat vesződni vele. Innen már csak egy ugrás a nagyüzemi jogszabálygyártás. A gép kiadja a végeredményt. Amit a biztonság kedvéért kinyomtatnak. Papírhegyek keletkeznek, az e-Magyarország még várta magára.

Az élet egyre több területén jelzi ki a gép a gépies értékítéletet, a betartandó szabályokat, a megkapandó illetve befizetendő összegeket. Az adminisztrátorok, ügyintézők pedig – akik sok esetben ugyanolyan érzéketlenek, mint a masinák – nem sokat mérlegelnek. Határozatot, végzést hoznak, kiértékelnek, felszólítanak, aláírnak, pecsételnek, nyomtatnak mázsaszámra.

Az adóhivatal 58 féle nyomtatványt fogad be. Az ezek kitöltésében, feldolgozásában eszközölt változásokat sokszor már azok sem tudják követni, akik az ügyfelező ablakok mögött ülnek nap mint nap. Egy bankos hölgy mondja: régebben egy sima hiteligénylés 3-4 papírral elintézhető volt. Ma ugyanehhez 17 félét kell gyártani.

A bürokrácia csökkentésének fontosságáról 25 éve írtam az első cikkeimet, az akkori rendszerváltók ígéreteit

közreadva. De ha térben és időben szétnézünk, látjuk, hogy nem valami egyedi magyar probléma ez. Tegnap még Lenin harcolt a szovjet irodisták túlbuzgósága ellen, most meg már Brüsszel felől érkeznek hasonló hangok. Szépen profitálnak a papírgyárak.

Mindenkinek vannak sztorijai elképesztő papírfecsérlésekről. Én egyszer egy olyan hivatalos felszólítást kaptam, hogy közöljem a lakcímemet. A levelet természetesen nem vaktában küldte el feladó. Hanem a lakcímemre.

Milyen az ideális sajtómunkás?

Az ideális sajtómunkás megtermeli a tőle elvárt flekkmennyiséget az alapbéréért. A mennyiségi követelmény növelhető akkor is, ha a bér változatlan. Ha nincs meg a kellő flekkszám, azért hó végén levonás jár. A többletteljesítményért nem jár plusz pénz.

Az ideális sajtómunkás a kétnapos hétvégi ügyeletért megelégszik egy csúszó nappal. Nem teszi szóvá, hisz tudja: akinek nem tetszik, elhúzhat. Százan várnak a helyére, még ideálisabb sajtómunkások. A jelenléti ívet tehát úgy tölti ki, hogy csal. Röhejes módon, nem a maga javára. Kevesebb órát ír be, mint amennyit dolgozott, nehogy kellemetlen helyzetbe hozza – egy revízió során – az őt foglalkoztatni méltóztató céget.

Az ideális sajtómunkás megfelelő mennyiségű szövegmezőt állít elő. Bármiről képes ötszáz vagy ötezer

karaktert összerakni, mások által meghatározott címszerkezettel. A minőségre nincs gondja, azt senki nem kéri rajta számon. Már rég nem nevezik újságírónak. Tartalomszolgáltató a titulusa. Géplapgyártó. Lehetőleg olyasmivel foglalkozik, ami hozza a pénzt és nem viszi. Reklámokat szervez, pr-cikkeket firkant, a megrendelő igényeit maximálisan kiszolgálva. Szükség esetén – ha egy befolyásos hirdetőpartner úgy akarja – eltekint a tipográfiai, a stilisztikai, esetleg még a helyesírási szabályok alkalmazásától is.

Az ideális sajtómunkás arra törekszik, hogy minél nagyobb lapfelületet értékesítsen. A hirdetések között sajnálatos módon megmaradó lyukakat betömködi. E célból vagy maga kreál valami blablát, vagy a neten vadászik. Mások cikkeinek gondozására – meghúzására, megtoldására – is képes, a forrás megjelölésével vagy anélkül, a flekkdíjtól, a rizikótól és a vagányságától függően.

Az ideális sajtómunkás sokoldalú. Nem hőkken meg azon, ha azt mondja neki a szerkesztő: ma a tiéd a gazdasági oldal, holnap a turisztikai, holnapután a kulturális vagy az egészségügyi. Elvégzi a feladatot, a lehető legkisebb idő- és energiaráfordítással. Nem foglalkozik tényfeltárással, oknyomozással, véleményalkotással. Se olvasóbarát, saját szerzemények publikálásával. Szerzeményeit szerzi. Azért fizetik.

Az ideális sajtómunkás tisztában van azzal, hogy a lapokat már nem tartják el az előfizetők, ezért politikai és/vagy gazdasági szponzorációra szorulnak. És a támogató

általában nem egy önzetlen mágnás. Ellenszolgáltatást kér. Elkötelezettséget. Iránta, és nem a szakma iránt. Kimondottan szívesen veszi a jellegtelen és jellemtelen tollnokok pedálozását. Esze ágában sincs el nem kötelezett, értékféltő, igazságkereső sajtóműhely létrehozásán ügyködni. Két célja van: 1. az általa fizetett emberek az ő érdekeit szolgálják, 2. amibe ma két forintot befektet, abból holnap hármat vehessen ki.

Az ideális sajtómunkás örülhet, hogy ma már nem kell emigrálnia ahhoz, hogy ellenzéki hangon szólaljon meg. Rengeteg lehetősége van az anyázásra. Név nélkül, érv nélkül, ész nélkül. Kis példányszámú, nagyhangú lapokban éppúgy, mint a világhálón. Csak a megalapozott, építő kritika közreadásához nincs fórum. Az túl uncsi.

Az ideális sajtómunkás nem fárasztja magát azzal, hogy a sajtószabadságért harcoljon. Kiket győzzön meg? Az egyetemi padokból a parlamenti padokba csücsült döntéshozókat? A külföldi lapgazdákat, akik a nyelvet sem ismerik, akik el se tudják olvasni, hogy miről ír az általuk „pénzelt” orgánus? Az agitproposokból, hirdetésszervezőkből és értékesítési menedzserekből lett szerkesztőket, akik, ha akarnának se tudnának különbséget tenni egy jó cikk és egy rossz cikk között? Akik nem értik, miért nem mindegy, hogy termékismertetővel vagy eseménytudósításokkal, művészportrékkal, faluripor-tokkal telnek meg egy – elvileg – közéleti lap oldalai? Győzze meg a sötétben machinálókat arról, hogy a fény, a nyilvánosság közhasznú dolog? Vagy arról, hogy aki bírál, az nem biztos, hogy eltiprandó ellenség? Vagy arról, hogy egy stadion árából ötszáz orvos itthon tartható volna, s ez

lenne az ésszerű befektetés, merthogy a társadalom 10 százaléka sportol és 90 százaléka beteg? Miért pont ő mondja meg az elefántnak, hogy nem egy kecses gazella? Még a végén lesújt rá – a megmondó firkászra – a törvény! A dzsungel törvénye.

Az ideális sajtómunkás profitorientált. Mások profitjának gyarapításán fáradozik, legjobb tudása szerint. Legjobb tudása eközben erőteljesen kopik. Agyi barázdái feltöltődnek, mélyenszántó gondolatai a mélyben maradnak, s eldudvásodik a parlagon hagyott kreativitás. Ugyanazokon a karikákon ugrál át nap mint nap, egy ugyanolyan kockacukorért. Idomul az idomárhoz.

Az ideális sajtómunkás tudja, hogy a sajtóviszonyok leképezik a politikai viszonyokat. Minden társadalmi rendszerben. Ugyanolyan típusú ember a vezértollnok, mint a vezérszónok: udvarias úr, közepszerű művezető vagy nyomulós senkiházi. Mostanság, a harmincéves államtitkárok tündöklésének, a dilettantizmus diadalának korában, az ideális sajtómunkás kussol. Nem az ő ügye, ami itt történik. Úgy van vele, hogy majdcsak rendbe hozzák közös dolgainkat, akik elkúrták. De téved. A lelketlen emberek elbarmolásainak jóvátételére csak a lelkes emberek képesek. Szép szóval, jó tollal, megbocsátó szeretettel.

Melyik a jó újság?

Nehéz az újságkihordók élete. Ez a hölgy azt panaszolja az ismerősének a boltban – kasszánál való sorban állás

közben –, hogy éhbérért robotol. Ötven fillérért viszi a reklámújságokat hatszáz helyre.

– Tudod, ki csinálná annyiért! - mondja a másik.

– Muszáj, nincs más meló - vágja rá a kézbesítő.

Aztán arról beszél, hogy egy csomó atrocitást kell kiállnia.

Nap mint nap piszkálják, hogy ezt se kapták meg, azt se kapták meg.

Ezt kissé csodálkozva hallom, mert a rokonaim, barátaim többsége inkább tiltakozni szokott a szóróanyagok miatt. Kiírják a postaládájukra, hogy nem kérik. Ám itt más a harci helyzet. Azért követelik, különösen a külvárosi emberek a lapokat, mert azokkal gyűjtanak be. Rangsorolják is a sajtóipari termékeket: legjobb a nagyformátumú Krónika és az Extra, legrosszabbak a kisméretű, fényeslapú hirdetési újságok. Az alágyújtáshoz.

Nem szeretnék ... lenni

Egy természetfilmből megtudhattuk, hogy minden kacsacsőrű emlősnek van egy kormoránja. Illetve fordítva: a kormorán a munkaadó, a kacsacsőrű a melós. A kormorán beugrik a vízbe, ahol a kacsacsőrű lubickol, és bökdösni kezdi, hogy merüljön le. Ha ez megtörténik, és a kacsacsőrű az iszapban turkálva magához vesz némi táplálékot, felzavarja az apró halakat, amelyeket a kormorán elkapdos. Amíg jól nem lakik, addig készíti újabb s újabb merülésre a csőrös madár a csőrös emlöst. Pedig, elvileg a törzsfelforrás alacsonyabb fokán áll. Hát, nem szeretnék kacsacsőrű emlős lenni!

Lewis Thomas, az írónak is kiváló természettudós egy helyütt a vízi világ érdekességeit taglalja. Ha egy törpeharcsa karriert csinál – írja –, és a helyi vezér rangjára emelkedik, egy bizonyos szagot bocsát ki. De mihelyt egy közigazgatási átszervezés során leváltják, megváltozik a szaga, és ebből mindenki rájön, hogy lecsúszott. Ellenben az ember képes megőrizni – a látszatot... Nem szeretnék törpeharcsa lenni.

Egy-két hétig mindenki a szakállas nőről beszélt, aki megnyerte az Eurovíziós Dalfesztivált. A szakállas nő, Conchita Wurst: férfi. Nemrég még egy négytagú fiúbandában énekelt. De, dicséretes módon vállalta a melegségét. Nagyestélyiben, műszempillásan, műkörmösen lépett fel a fesztiválon, szép hosszú hajjal, ápolt, rövid bajusszal, szakállal – és Európa rá szavazott. Ó Ausztria új arca. Nem szeretnék most osztrák lenni.

Anyu lop

Szomorú vagyok. Egy babakocsi anyuka lopott a boltban. Elöttem állt a sorban a pénztárnál, és gyakorlott mozdulatokkal tette a dolgát. Mit tanulhat egy ilyen családban felnövő gyerek?

Megfordult a fejemben, hogy lebuktatom, de minek? Több kellemetlenségem származna belőle, mint neki. Köszönetet senkitől se kapnék, a boltosok mérgelődnének az adminisztráció miatt, az asszony meg elküldene melegebb éghajlatra, tán még a rokonait is rám uszítaná... Bár nem volt egy hordában portyázó típus. Egyéni vállalkozó. Ápolt külső, középkategóriás babakocsi, sok extrával: zsebekkel, zsákocskákkal, napellenzővel, szélfo-

góval, műanyag kosárkával. Ezért nem gyanakodott rá senki. A biztonsági őr se kapcsolt követő üzemmódba. Ő meg pontosan tudta, hogy hol vannak a kamerák, s mikor, milyen mozdulatokat engedhet meg magának.

Aki babakocsit tol, attól nem várják el, hogy még egy bevásárló kocsit is magával cipeljen. Rakja a megvenni kívánt cuccot ahova tudja, a lényeg, hogy a kasszánál tegye a futószalagra, s fizesse ki. Neveletlen szülők neveletlen gyermekei akkorra már benyomnak egy-két kiflit, szétszórnak az üzletben egy fél zacskó nápolyit, miközben körülöttük mindenki kényszeredetten vigyorog. Ők azt hiszik, hogy a mosoly a tündérkéjüket dicséri, holott azon kuncognak a vásárlótársak: milyen rumli lehet ezeknél otthon! Vajon a használt pelenkát a szoba közepén hagyják, vagy berúgják a sarokba?

A babakocsis hölgy csak néhány dolgot vett le a polcokról – ropit, kávét, müzlit –, és a napellenző mögötti műanyag kosárába tette. Amellett volt egy zsákocská szája, a zsákban pedig a szatyra, pénztárcája. A hóna alatt egy kiló kenyeret és egy üveg ásványvizet szorongatott. Azokat tisztességgel, becsülettel felrakta a gumiszalagra, s amikor megfelelőnek találta a takarást, amikor nem láthatott rá egyik kamera sem, keresni kezdte a pénztárcáját és a szatyráját. Mire előhalászta őket, a kis kosárában már nem volt semmi. Végül, egy látványos mozdulattal kivett a gyereke kezéből egy félig evett, olcsó cukorkát, s átnyújtotta a pénztárosnak, vonalkód-olvasásra. Jelentéktelen apróság, de nehogy elmaradjon! – stílusban, ahogy a temérdek gondjuk közepette is, minden részletre figyelő anyukák szokták.

Elégedettség mindkét részről. Bűn lett volna megzavarni ezt az idilli képet...